UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

6 päivänä lokakuuta 2015*

Ennakkoratkaisupyyntö — Sähköiset viestintäverkot ja -palvelut — Direktiivi 2002/20/EY — 13 artikla — Maksu oikeudesta asentaa järjestelmiä — Soveltamisala — Kunnallinen lainsäädäntö, jolla matkapuhelinpylväiden ja -mastojen omistajat velvoitetaan maksamaan vero

Asiassa C-346/13,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka cour d'appel de Mons (Belgia) on esittänyt 7.6.2013 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 25.6.2013, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Ville de Mons

vastaan

Base Company SA, aiemmin KPN Group Belgium SA,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Ilešič sekä tuomarit A. Ó Caoimh, C. Toader, E. Jarašiūnas (esittelevä tuomari) ja C. G. Fernlund,

julkisasiamies: N. Wahl,

kirjaaja: hallintovirkamies C. Strömholm,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 13.5.2015 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— ville de Mons, edustajanaan avocate N. Fortemps,

— Base Company SA, aiemmin KPN Group Belgium SA, edustajinaan avocate A. Verheyden, avocat S. Champagne ja avocat M. Derijke,

— Belgian hallitus, asiamiehenään J. Van Holm, avustajanaan avocat J. Bourtembourg,

— Euroopan komissio, asiamiehinään J. Hottiaux ja L. Nicolae,

kuultuaan julkisasiamiehen 8.7.2015 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja koskevista valtuutuksista 7.3.2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/20/EY (valtuutusdirektiivi) (EYVL L 108, s. 21) 13 artiklan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat yhtäältä Base Company SA, aiemmin KPN Group Belgium SA (jäljempänä Base Company), ja toisaalta ville de Mons (jäljempänä Monsin kaupunki) ja joka koskee veroa, jota kannetaan Monsin kaupungin alueelle pystytetyistä matkapuhelinpylväistä ja -mastoista.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

3 Valtuutusdirektiivin 1 artiklan otsikko on ”Tavoite ja soveltamisala”, ja kyseisen artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tätä direktiiviä sovelletaan sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen tarjoamista varten myönnettäviin valtuutuksiin.”

4 Direktiivin 2 artiklan 2 kohdan a alakohdassa esitetään seuraava määritelmä:

”’yleisvaltuutuksella’ tarkoitetaan jäsenvaltion vahvistamia lainsäädäntöpuitteita, joilla turvataan oikeus sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen tarjoamiseen ja [joissa] säädetään alakohtaisista velvollisuuksista, joita voidaan soveltaa kaikkiin tai tietyntyyppisiin sähköisiin viestintäverkkoihin ja -palveluihin tämän direktiivin mukaisesti.”

5 Mainitun direktiivin 13 artiklan, jonka otsikko on ”Käyttöä koskevia oikeuksia ja järjestelmien asennusoikeuksia koskevat maksut”, sanamuoto on seuraava:

”Jäsenvaltiot voivat antaa asianomaiselle viranomaiselle mahdollisuuden asettaa maksuja radiotaajuuksien ja numeroiden käyttöä koskevien oikeuksien johdosta tai maksuja oikeuksista asentaa järjestelmiä julkisessa tai yksityisessä omistuksessa olevan omaisuuden yhteyteen, tarkoituksena näiden voimavarojen mahdollisimman tehokkaan käytön varmistaminen. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että nämä maksut ovat objektiivisesti perusteltavissa, avoimia, syrjimättömiä ja tavoitteeseen nähden oikeasuhteisia, ja niiden on otettava huomioon [sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä 7.3.2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) (EYVL L 108, s. 33)] 8 artiklassa esitetyt tavoitteet.”

Belgian oikeus

6 Monsin kaupunginvaltuusto (conseil communal) antoi 5.3.2007 veroasetuksen (règlement-taxe), jolla otettiin käyttöön matkapuhelinpylväitä ja -mastoja koskeva vero, jota oli tarkoitus soveltaa verovuodesta 2007 alkaen.

7 Veroasetuksen 1 §:ssä, jonka otsikko on ”Veron tarkoitus”, täsmennetään, että vero koskee ”verovuoden aikana olemassa olleita lähetyspylväitä tai tietynkokoisia mastoja, jotka ovat erillisiä rakennelmia ja jotka on tarkoitettu tukemaan matkaviestintäverkon moitteettoman toimivuuden takaamiseksi välttämättömiä erilaisia antenneja ja joita ei ole ollut mahdollista asentaa jo olemassa oleville paikoille (katto, kirkko…)”.

8 Mainitun veroasetuksen 3 §:n otsikkona on ”Verovelvollinen”, ja kyseisen pykälän 1 momentin mukaan mainittu vero koskee ”jokaista luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka omistaa jonkin [tämän veroasetuksen] 1 §:ssä tarkoitetuista rakennelmista”.

9 Veroasetuksen 4 §:n otsikko on ”Veron määrä”, ja kyseisessä pykälässä säädetään, että pääasiassa kyseessä olevan veron määrä on 2 500 euroa jokaista matkapuhelinpylvästä tai -mastoa kohden.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

10 Unionin tuomioistuimen käytettävissä olevasta aineistosta ilmenee, että Base Company on yleisen televiestintäverkon operaattori, joka tässä ominaisuudessaan hyödyntää omistamaansa matkapuhelinantennipylväiden verkostoa Monsin kaupungin alueella.

11 Monsin kaupungin viranomaiset lähettivät Base Companylle veroasetuksen nojalla kolme verotuspäätöstä (avertissement-extrait de rôle), joiden mukaan kyseisen yhtiön oli maksettava pääasiassa kyseessä olevaa veroa verovuodelta 2008 yhteensä 7 500 euroa. Kyseisiin verotuspäätöksiin vaadittiin oikaisua Monsin kaupungin kunnanhallitukselta (collège communal). Oikaisuvaatimus hylättiin, joten verotuspäätöksistä valitettiin tribunal de première instance de Monsiin, joka kumosi ne. Monsin kaupunki valitti kyseisestä tuomiosta ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen. Viimeksi mainitulla tuomioistuimella on epäilyksiä siitä, voidaanko pääasiassa soveltaa valtuutusdirektiivin 13 artiklaa.

12 Cour d’appel de Mons on tässä tilanteessa päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko [valtuutusdirektiivin] 13 artikla esteenä sille, että alueelliset julkisyhteisöt verottavat talousarvioon liittyvistä tai muista syistä sellaisten matkaviestintäoperaattoreiden taloudellista toimintaa, jotka käyttävät niiden alueella tähän toimintaan liittyviä [matkapuhelinpylväitä], -mastoja tai -antenneja?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

13 Kansallinen tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään, onko valtuutusdirektiivin 13 artiklaa tulkittava siten, että se on esteenä sille, että pääasiassa kyseessä olevan kaltainen vero asetetaan henkilölle, joka omistaa erillisiä rakenteita, kuten lähetyspylväitä tai -mastoja, jotka on tarkoitettu tukemaan matkaviestintäverkon toimivuuden kannalta välttämättömiä antenneja ja joita ei ole ollut mahdollista asentaa jo olemassa oleville paikoille.

14 Aluksi on todettava, että valtuutusdirektiivin 1 artiklan 2 kohdan mukaan kyseistä direktiiviä sovelletaan sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen tarjoamista varten myönnettäviin valtuutuksiin (tuomio Belgacom ja Mobistar, C-256/13 ja C-264/13, EU:C:2014:2149, 35 kohta).

15 Kyseisessä direktiivissä ei säädetä ainoastaan yleisvaltuutusten tai radiotaajuuksien ja numeroiden käyttöä koskevien oikeuksien myöntämismenettelyä koskevista säännöistä ja kyseisten valtuutusten sisällöstä vaan myös kyseisiin menettelyihin liittyvien sellaisten maksujen luonteesta tai laajuudesta, joita jäsenvaltiot voivat määrätä sähköisten viestintäpalvelujen alan yrityksille (tuomio Belgacom ja Mobistar, C-256/13 ja C-264/13, EU:C:2014:2149, 29 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

16 Kuten unionin tuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, valtuutusdirektiivin yhteydessä jäsenvaltiot eivät voi periä sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen tarjoamisesta muita kuin kyseisessä direktiivissä säädettyjä maksuja (ks. vastaavasti tuomio Vodafone España ja France Telecom España, C-55/11, C-57/11 ja C-58/11, EU:C:2012:446, 28 ja 29 kohta ja tuomio Belgacom ja Mobistar, C-256/13 ja C-264/13, EU:C:2014:2149, 30 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

17 Tästä seuraa, että – kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 33–36 kohdassa – jotta valtuutusdirektiivin säännöksiä voidaan soveltaa senkaltaiseen veroon, josta on kyse pääasiassa, verotettavan tapahtuman täytyy liittyä sellaista yleisvaltuutusta koskevaan menettelyyn, jolla valtuutusdirektiivin 2 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaan turvataan oikeus sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen tarjoamiseen (ks. vastaavasti tuomio komissio v. Ranska, C-485/11, EU:C:2013:427, 30, 31 ja 34 kohta; tuomio Vodafone Malta ja Mobisle Communications, C-71/12, EU:C:2013:431, 24 ja 25 kohta ja tuomio Fratelli De Pra ja SAIV, C-416/14, EU:C:2015:617, 41 kohta).

18 Tästä on todettava, että unionin tuomioistuin on valtuutusdirektiivin 13 artiklan – joka koskee kysymystä, jonka kansallinen tuomioistuin nyt käsiteltävässä asiassa on esittänyt – osalta palauttanut mieleen, ettei mainittu säännös koske kaikkia maksuja, joita peritään infrastruktuureista, jotka mahdollistavat sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen tarjoamisen (tuomio Belgacom ja Mobistar, C-256/13 ja C-264/13, EU:C:2014:2149, 34 kohta).

19 Kyseinen artikla koskee nimittäin edellytyksiä, joiden mukaisesti asetetaan maksuja radiotaajuuksien tai numeroiden käyttöä koskevien oikeuksien johdosta tai oikeuksista asentaa järjestelmiä julkisessa tai yksityisessä omistuksessa olevan omaisuuden yhteyteen (tuomio Belgacom ja Mobistar, C-256/13 ja C-264/13, EU:C:2014:2149, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

20 Nyt käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että vero koskee ”jokaista luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka omistaa jonkin rakennelman”, eli ”lähetyspylväitä tai tietynkokoisia mastoja, jotka ovat erillisiä rakennelmia ja jotka on tarkoitettu tukemaan matkaviestintäverkon moitteettoman toimivuuden takaamiseksi välttämättömiä erilaisia antenneja ja joita ei ole ollut mahdollista asentaa jo olemassa oleville paikoille (katto, kirkko…)”.

21 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan valtuutusdirektiivin 13 artiklassa käytetyillä ilmaisuilla ”järjestelmät” ja ”asentaminen” viitataan fyysisiin infrastruktuureihin, joilla sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja voidaan tarjota, ja niiden fyysiseen paikoilleen asettamiseen kyseisen julkisessa tai yksityisessä omistuksessa olevan omaisuuden yhteyteen (tuomio Belgacom ja Mobistar, C-256/13 ja C-264/13, EU:C:2014:2149, 33 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

22 Näin ollen on todettava, että vaikka pääasiassa kyseessä oleva vero asetetaan henkilöille, jotka omistavat lähetyspylväitä ja -mastoja, jotka on tarkoitettu tukemaan matkaviestintäverkon moitteettoman toimivuuden takaamiseksi välttämättömiä antenneja ja jotka ovat fyysisiä infrastruktuureja, joilla sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja voidaan tarjota, kyseinen vero ei kuitenkaan ole ominaisuuksiltaan maksu, joka sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja tarjoaville yrityksille asetettaisiin vastikkeena oikeudesta asentaa järjestelmiä.

23 Lisäksi on todettava, että – kuten unionin tuomioistuimessa esitetyistä huomautuksista ilmenee – kyseiseen veroon – joka asetetaan kaikille lähetyspylväiden tai -mastojen omistajille riippumatta siitä, ovatko ne valtuutusdirektiivin mukaisesti myönnetyn valtuutuksen haltijoita – liittyvä verotettava tapahtuma ei ilmeisesti ole sidoksissa yleiseen valtuutusmenettelyyn, jolla yritykset valtuutetaan tarjoamaan sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tarkastettava.

24 Kun edeltävät näkökohdat otetaan huomioon, esitettyyn kysymykseen on vastattava, että valtuutusdirektiivin 13 artiklaa on tulkittava siten, ettei se ole esteenä sille, että pääasiassa kyseessä olevan kaltainen vero asetetaan henkilölle, joka omistaa erillisiä rakenteita, kuten lähetyspylväitä tai -mastoja, jotka on tarkoitettu tukemaan matkaviestintäverkon toimivuuden kannalta välttämättömiä antenneja ja joita ei ole ollut mahdollista asentaa jo olemassa oleville paikoille.

Oikeudenkäyntikulut

25 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja koskevista valtuutuksista 7.3.2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/20/EY (valtuutusdirektiivi) 13 artiklaa on tulkittava siten, ettei se ole esteenä sille, että pääasiassa kyseessä olevan kaltainen vero asetetaan henkilölle, joka omistaa erillisiä rakenteita, kuten lähetyspylväitä tai -mastoja, jotka on tarkoitettu tukemaan matkaviestintäverkon toimivuuden kannalta välttämättömiä antenneja ja joita ei ole ollut mahdollista asentaa jo olemassa oleville paikoille.

Allekirjoitukset